

Kunta: Vimpeli Laatijat: Kunnanjohtaja Sam Leijonanmieli, hallinto- ja talousjohtaja Seija Kinnunen, tekninen johtaja Jarno Pulkkinen, Ympäristösihteeri Kirsi Syynimaa, vapaa-aikasihteeri Ari Takala	Perustelut - riskin kuvaus (tunnistaminen) - mikä voi aiheuttaa/mahdollistaa - seurauksen laadullinen kuvaus - seurauksen vaikuttavuus - toteutumisen todennäköisyys	Vai- kus 1-6	Toden- näköi- syys 1-6	Yh- teensä	Toimenpi- teet/ kehittä- misehdotuk- set riskin en- nakoimiseksi ja hallitse- miseksi	Vastuuhenkilö/ toimiala	Riski- en hallinnan toimenpiteiden seuranta ja ra- portointi - miten, milloin - kuka - kenelle
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (sisäinen ja ulkoinen) JA TOIMINNAN ORGANISOINTI							
Ulkopuoliset vaikutukset (ympäristö, elinkeinoelämä, rakenteelliset muutokset)	Suhdanteet, taloudellinen lama, yritysten toimintaedellytysten heikkeneminen, Ilmaston muutos ja poikkeukselliset sääolot, Energiakriisi ja siitä johtuvat poikkeusolot ja kustannusten nousu. Geopoliittinen epävakaus on lisääntynyt - talouskasvun tyrehtyminen, energian hinnan nousu, pakolaiskriisi, ympäristöön kohdistuva uhka - inflaatio - korkojen nousu - palvelujen ja tarvikkeiden hinnan nousu - kyberhyökkäykset	6	6	36	Valmiussuunnitelmaa tarkistetaan vähintään vuosittain ajan tasalle. Varautuminen ympäristöuhkiin kertaamalla valmiusharjoituksissa laaditut varautumissuunnitelmat toimenpiteisiin Taseen vahvistaminen, enna-koiva talous Tietoturvaan liittyvä koulutus	Kunnanjohtaja Kunnanhallitus, johtoryhmä Järvinet järjestää koulutuksen ke-väällä 2024	Kunnanhallitukselle Valmiussuunnitelman yleinen osa käsitelty kunnanvaltuustossa 23.10.2023 § 78
Lainsäädännön muutokset (uudistusten seuranta ja huomiointi toiminnassa)	TE-palveluiden siirtyminen valtiolta kuntien vastattavaksi vuoden 2025 alusta lukien. - valtionosuus ao. palveluihin ei riitä palvelun aiheuttamiin kustannuksiin Maankäyttö ja rakennuslain ym. uudistus v. 2024 - 2025	6	3	18	Taseen vahvistaminen, enna-koiva talous Kunnan elinvoiman vahvistaminen Toimialajohtaja seuraa oman hallinnonalansa	Viranhaltijat ja toimielimet	Kuntayhtymä - Kymppi perustettu, Vimpelin kunnanvaltuusto hyväksynyt perussopimuksen 23.10.2023. Raportointi kunnanhallitukselle ja -valtuustolle kustannusten kehittymisestä

					lainsäädännössä tapahtuvia muutoksia Kuntayhtymä Kymppi hoitaa Te-palvelut Koulutus ja ohjelmien hankinta		
Hallintosäännön ja muiden sääntöjen ja ohjeiden ajantasaisuus, kattavuus ja niiden tunteminen	Hallintosäännöt ja muut ohjeet ovat ajantasaisia, riskinä on toimivallan ylitys, mikäli hallintosääntöä ei tunneta Päätöksenteko ja päätösten lainvoimaisuus saattaa viivästyä	5	2	10	Koulutus, asioiden huolellinen valmistelu Hallintosäännön päivitys valmis-teilla	Kunnanhallitus, lautakunnat, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Valtuuston osalta laillisuusvalvonta kunnanhallituksella, tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustoille
Toimielintyöskentelyn "pelisääntöjen" määrittely	Avoimuus ja luottamus toimielintyöskentelyssä tärkeä, asioiden oikea-aikainen tiedottaminen >< julkisuuslaki, päätösten lainvoimaisuus viivästyy, hankinta-asioissa tarjousten jättäneiden oikeusturva vaarantuu	6	3	18	Koulutus, asioiden huolellinen valmistelu	Kunnanhallitus, lautakunnat, asioiden valmistelijat ja esittelijät Kunnanjohtaja ja luottamushenkilöt	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Valtuuston päättämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet	Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteet on määritelty ja ohjeet päivitetty -riski, mikäli ohjeita ei noudateta	2	2	4	Arviointi vuosittain tilinpäätökseen	Kunnanhallitus Esittelijät Tytäryhtiöt	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle arviointikertomuksen yhteydessä Tilintarkastajan tarkastuskertomus
Tehtävien, vastuiden ja toimivaltuuksien selkeys (ajantasaiset tehtäväkuvaukset, prosessikaaviot jne.) delegointi ja otto-oikeus päätöksenteossa	Toimivalta on määritelty hallintosäännössä Hallintosäännöt ja muut ohjeet ovat ajantasaisia, riskinä on toimivallan ylitys, mikäli hallintosääntöä ei tunneta Päätöksenteko ja päätösten lainvoimaisuus saattaa viivästyä	5	2	10	Koulutus, asioiden huolellinen valmistelu Tehtäväkuvien ajantasaistaminen, selkeät toimeksiannot	Kunnanhallitus, lautakunnat, asioiden valmistelijat ja esittelijät Esimiehet	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle

	Mikäli tehtäväkuvat eivät ole selkeitä, syntyy tehottomuutta ja esimiestyö vaikeutuu				Poikkeusolojen toimivalta määritelty hallintosääntöön, hyväksytty kunnanvaltuustossa 06/2021		
Erilliset toimenpideohjelmat (toimialoittain), esim. elinkeinopolitiikka, maapolitiikka, henkilöstöpolitiikka	Kuntastrategia on hyväksytty kunnanvaltuustossa 4 / 2022 - riski syntyy, mikäli kuntastrategiassa päätettyjä linjauksia ei noudateta asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa tai huomioida talousarviossa ja toimitasuunnitelmassa Seuraus: -Kunnan kehittäminen jää lyhytjänteiseksi ja poukkoilevaksi, päätösten vaikutusarviointi vaikeutuu sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä	4	3	12	Aktiivinen osallistuminen kuntastrategian jalkauttamiseen Asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa kirjataan kuntastrategian kohta, mihin päätettävä asia liittyy. Kuntastrategian päivitys tarpeen vaatiessa	Luottamushenkilöt, kunnanjohtaja, JPYP Lautakunnat ja esittelijät	Kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto
Palvelujen järjestäminen (itse tuotettu, ostopalvelu, yhteistointi tms.)	Palveluiden järjestäminen kuvataan hallintosäännössä ja vuosittain talousarviossa. Riskit, ellei järjestämistä ja toimivaltaa ole selkeästi määritelty -Kuntalaisten lakisääteiset palvelut jäävät toteuttamatta. -Palveluja ei tuoteta tarpeita vastaavasti, yhdenvertaisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti.	2	2	4	Ajantasainen hallintosääntö ja yhteistointi- sekä osakassopimukset Kunnan edustajat eri toimielimissä, edustajien aktiivinen tiedottaminen edustamistaan yhteisöistä tai toimielimistä	Kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja Kunnan edustajat eri toimielimissä ja yhteisöissä	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle Eri yhteisöjen asioiden tiedottaminen kunnanhallitukselle

					Edustajien pe- rehyttäminen tehtäväänsä		
Tehtävien häiriötön toiminta toimialalla (esim. odottamattomien tapahtumien vaikutukset)	Ajantasaisella valmiussuunnitelmalla varaudutaan odottamattomien tilanteiden hoitoon Poikkeusolojen ja odottamattomien tapahtumien toimivalta määritelty hallintosäännössä	5	3	15	Hallintosääntö ajan tasalla 6/2021 Valmiussuunnitelman päivittäminen ajan tasalle. Valmiuskoulutus ja -harjoitukset, konkreettiset toimenpiteet kriittisen infran suojaamiseen	Kunnanjohtaja Johtoryhmä Valmiussuunnitelmassa määritelty poikkeusolojen ym. johtoryhmä	Kunnanhallitukselle Valmiussuunnitelman yleinen osa käsitelty kunnanvaltuustossa 23.10.2023 § 78
Organisaatorakenteen selkeys ja tarkoituksenmukaisuus	Organisaatorakenne on selkeä Mikäli organisaatorakenne ja tehtäväkuvat eivät ole selkeitä, syntyy tehotomuutta ja esimiestyö vaikeutuu Toimivallan epäselvyys vaarantaa päätösten lainmukaisuuden	2	2	4	Toimivallan selkeys hallintosäännössä Tehtäväkuvien päivitys aina niiden muuttuessa	Johtoryhmä	Kunnanhallitukselle
Konserniohjeistus (ml. riskienhallinta)	Konserniohjeistus on päivitetty ja hyväksytty kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä	2	2	4	Toimitaan ohjeistuksen mukaan	Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Konsernivalvonnan järjestäminen ja seuranta	Konsernivalvonta ja seuranta on sovittu konserniohjeessa	2	2	4	Konserniyhtiöt pyytävät kunnanhallituksen ohjeistuksen konserniohjeessa määriteltyihin asioihin	Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus Konserniyhtiöiden vastuushenkilöt	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle

Omistajaohjaus	Omistajaohjausta annetaan aktiivisesti	2	2	4	Osallistutaan konserniyhtiöiden kokouksiin tarvittaessa Konserniin kuuluvien yhtiöiden edustajat kutsutaan kunnanhallitukseen raportoimaan yhtiöstään vähintään 1 krt/vuosi	Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
-----------------------	--	---	---	---	--	---------------------------------	---

SUUNNITTELU- JA SEURANTA-JÄRJESTELMÄ							
Kuntastrategian laatiminen (toimintaympäristön analyysi, kokonaisnäkemys kunnan ja kuntakonsernin toiminnasta, henkilöstön ja johtamisen, palvelurakenteiden ja -prosessien sekä taloudenpidon ja tuottavuuden kehittämisen linjaukset)	<p>Kuntastrategia on hyväksytty kunnanvaltuustossa 4 / 2022</p> <p>- riski syntyy, mikäli kuntastrategiassa päätettyjä linjauksia ei noudateta asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa tai huomioida talousarviossa ja toimitasuunnitelmassa</p> <p>Seuraus: -Kunnan kehittäminen jää lyhytjänteiseksi ja poukkoilevaksi, päätösten vaikutusarviointi vaikeutuu sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä</p> <p>- sitoutumattomuus yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.</p>	2	2	4	Strategian noudattaminen päätöksenteossa yhteisesti sovitun ja päätetyn linjan mukaan eri toimielimissä	Kunnanjohtaja, toimielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Kunnanvaltuusto Kunnanhallitus
Strategian tavoitteiden ja päämäärien seuranta ja toteutumisen Talousarviotavoitteiden johtaminen kuntastrategiasta	<p>Tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksessä</p> <p>Tavoitteiden toteutumisen jatkuva seuranta tilikauden aikana</p>	2	2	4	Strategian noudattaminen päätöksenteossa yhteisesti sovitun ja päätetyn linjan mukaan eri toimielimissä	Kunnanjohtaja, toimielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle

Tavoitteet kattavat olennaiset asiakokonaisuudet ja perustävät (ml. konserni)							
Tavoitteiden selkeys, mitattavuus, yhteys resursseihin jne.	Tavoitteiden mitattavuutta tulee edelleen parantaa Riski: -tavoitteita ei johdeta kuntastrategiasta > toiminnan suunnitelmallisuus heikkenee, taloudelliset resurssit ja toiminnalliset tavoitteet eivät kohtaa, talouden kantokyky heikkenee	2	2	4	Tavoitteiden tarkentaminen ja mittareiden kehittäminen	Kunnanjohtaja, toimitielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi ja raportointi kunnanvaltuustolle
Talousarvion täydellisyys (kaikki tiedossa olevat menot ja tulot on budjetoitu)	Talousarvion ennakoidaan kaikki menot ja tulot jo valmisteluvaiheessa Talousarviolitykset tuodaan hyväksyttäväksi heti niiden konkretisoiduttua - riskinä on talouden seurannan vaikeutuminen ja tasapainottamisohjelman toteutumisen vaikeutuminen	2	2	4	Talousarvion huolellinen valmistelu ja toteutumisen seuranta	Kunnanjohtaja, toimitielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Kunnanvaltuustolle
Talousarvion seuranta ja talousarviomuutokset	Talousarvio-ohjeiden mukaisesti seurataan kuukausittain toimitielimissä	2	2	4	Kuukausittain toimitielimissä Toiminnan suunnitelmallisuus, vuosikello, raportointi toimitielimissä säännöllisesti	Kunnanjohtaja, toimitielimet, asioiden valmistelijat ja esittelijät	Toimitielimet, kunnanhallitus ja kunnanvaltuustolle mak-suuskausittain Taloustiedot 4 kertaa / vuosi Valtiokonttorille
Tavoitteiden toteutuminen (toteutumista uhkaavien riskien tunnistaminen)	Yllättävien tapahtumien esim. kosteusvaurioiden ja sisäilmaongelmien ilmeneminen odottamatta						

PÄÄTÖKSENTEKO							
Päätöksenteossa noudatetaan säädöksiä ja määräyksiä	Riski syntyy, jos päätöksenteossa ei noudateta säädöksiä ja määräyksiä > syntyy valitusperuste ja päätösten lainvoimaisuus siirtyy ja / tai päätökset kumoutuvat > toiminnalle asetetut tavoitteet eivät toteudu > palvelujen tuottaminen vaarantuu	4	2	8	Koulutus	Toimitielimet, viranhaltijat, valmistelijat	Tarkastuslautakunta Tilintarkastaja

<p>Päätösten valmistelu ja ennakkoarviointi (riittävän laajasti, vrt. Suomen Kuntaliiton suositus "Vaikutusten ennakkoarvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa")</p>	<p>Riski syntyy, jos -valmistelua ei tehdä huolellisesti -ei varmisteta toimivaltaa hallintosäännöstä -ei arvioida esim. investointipäätöksen vaikutusta käyttötalouteen > talouden tasapainottaminen vaarantuu</p> <p>Yritysvaikutusten arviointia tulee käyttää yrityksiä koskevassa päätöksenteossa, kaavoituksessa ja toimielinten päättämissä hankinnoissa</p>	4	2	8	<p>Koulutus Vaikutusten ennakkoarviointia ei ole otettu käyttöön. Erityisesti investointien osalta, investointien vaikutus käyttötalouteen tulee arvioida etukäteen.</p> <p>Yritysvaikutusten arviointi on otettu käyttöön kaikissa toimielimissä</p>	Toimielimet, viranhaltijat, valmistelijat	Tarkastuslautakunta Tilintarkastaja
<p>Päätösten tiedoksianto</p> <p>Päätösten täytäntöönpanon seuranta</p> <p>Päätöksenteon delegointi ja otto-oikeus</p>	<p>Riski syntyy, jos päätösten toimeenpanon toimenpiteitä ei tehdä ajantasaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätösten lainvoimaisuus viivästyy - muutoksenhaku ja oikeusturva vaarantuu - palvelun tuottaminen vaarantuu - kustannusten kasvu 	2	2	4	<p>Toimenpidelista, johon kirjataan, kenelle päätökset on lähetetty, diaarikirjaus</p> <p>Hallintosäännön noudattaminen, delegointiohjeiden noudattaminen</p> <p>Ajantasaiset muutoksenhakuohjeet hankittu käyttöön mm. MRL</p> <p>Koulutus</p>	Pöytäkirjanpitäjä, johtoryhmä, toimihenkilöt	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja, raportointi kunnanvaltuustolle

HENKILÖSTÖ							
<p>Henkilöstöä koskeva toimenpideohjelma ja henkilöstön riittävyys ja saatavuus</p>	<p>Riski syntyy, jos</p> <ul style="list-style-type: none"> - ei varauduta riittävästi ja ajantasaisesti palvelujen tuottamisen vaatimiin henkilöstöressurssitarpeisiin 	2	2	4	Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan ja sitä noudatetaan ja siihen sitoudutaan	Johtoryhmä	Kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi Kunnanvaltuusto hyväksyy

	<ul style="list-style-type: none"> - ei varauduta riittävästi ja ajantaisaisesti uusien ja kehittyvien työtapojen, työvälineiden ym. vaatimiin osaamisen tarpeisiin - ei varauduta ennakkoivasti eläköitymiseen 							talousarvion hyväksymisen yhteydessä
Varahenkilöjärjestelmä	Henkilöstöorganisaatio on pieni. Riski syntyy, jos -varahenkilöitä toimintoihin ei ole varmistettu	3	3	9	Täydennyskoulutus, laaditaan varahenkilösuunnitelma toiminnoittain	Esimiehet		
Perehdytys	Riski syntyy, jos perehdytystä ei tehdä asianmukaisesti <ul style="list-style-type: none"> - tehtävien hoidon tehottomuus - väärät työtavat - asiakkaiden palvelun vaarantuminen - työturvallisuuden vaarantuminen 	3	3	9	Perehdytyskansiot ajan tasalle, kouluttaminen	Esimiehet		
Työtehtävien eriyttäminen	Riski syntyy, jos esim. -taloushallinnon vaarallisia työyhdistelmiä ei tiedosteta ja ne syntyvät vahingossa	1	1	1	Prosessit estävät vaaralliset työyhdistelmät esim. laskutus ja taloushallinnon työtehtävien osaulkoistus Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet	Johtoryhmä, laskujen hyväksyjät		
Työhyvinvointi Työterveyshuolto	Riski syntyy, jos -sairauspoissaolojen määrä nousee työnantajasta johtuvista tai syistä, joihin työnantaja voi toimenpiteillään vaikuttaa -ohjeistus ja menettelytavat henkilöstöä koskevilla asioilla ei ole ajantasainen	1	1	1	Jatkuva seuranta ja työterveyshuollon toimintasuunnitelma on ajantasainen. Sairauspoissaolojen seuranta Työhyvinvointikysely tarvittaessa eri henkilöstöryhmille toimintasuunnitelman mukaan.	Esimiehet, itse kukin työntekijä		Henkilöstötilinpäätös kunnanvaltuustolle

Työturvallisuus	Riski syntyy, jos -työturvallisuusohjeet eivät ole ajan tasalla tai niitä ei noudateta -riskikohteita tai -tilanteita ei tiedoteta tai havaita	5	2	10	Riskien arviointi ajan tasalle ja ohjeisiin perehdytys, koulutus ohjeiden noudattamiseen Työturvallisuus-koulutus järjestetty syksyllä 2023 esimiehille ja työntekijöille	Työsuojelupäällikkö Esimiehet	Henkilöstötilinpäätös kunnanvaltuustolle
------------------------	--	---	---	----	--	----------------------------------	--

TIETOJÄRJESTELMÄT							
Tiedonhallintasuunnitelma	Tiedonhallintasuunnitelma ohjaa tiedonhallintaa				Tiedonhallintalain vaatimien ja tiedonhallintasuunnitelman pohjalta tehtyjen asiakirjojen noudattaminen	Kunnanhallitus, Hallinto- ja talousjohtaja, viranhaltijat, keskusarkistonhoitaja, arkistovastaavat	Tarkastuslautakunta arviointikertomuksessa
Tietojärjestelmien toimivuus	Ulkoistettu, Järvinet Oy vastaa						
Tietojärjestelmien ajantasaisuus	Tietojärjestelmien ja käytössä olevien ohjelmien vanhentuminen vaikeuttaa kunnan toimintojen järjestämistä	6	1	6	Ennakoidaan yhteistyössä Järvinetin kuntien kanssa	Johtoryhmä	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Tietojärjestelmien turvallisuus	Ulkoistettu, Järvinet vastaa. Riski liittyy käyttäjän tekemisiin virheisiin - riski syntyy, jos annettuja ohjeita ei noudateta	6	2	12	Koulutus		Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Menetelmä- ja järjestelmäkuvaukset, yhteensopivuus	Ohjelmien yhteensopimattomuus luotehottomuutta	6	1	6	Ennakointi ja yhteistyö Järvinetin kuntien kanssa	Johtoryhmä	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Käyttöoikeudet ja salassapito	Käyttöoikeuksien myöntäminen keskitetty. Salassapito ohjeistettu	6	1	6	Koulutus Käyttöoikeudet ohjelmiin ajan tasalla (rajaukset tehtäväkuvan mukaan)	Johtoryhmä	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle

TALOUS							
Talouden tasapaino	<p>Verotulojen lasku aiheuttaa riskin talouden tasapainolle, kunta on riippuvainen valtiontalouden toimenpiteistä ja siellä tehtävät muutokset vaikuttavat välittömästi kunnan talouteen</p> <p>Geopoliittinen epävakaus: - korkojen nousu - inflaation kiihtyminen ja tuotteiden ja palvelujen hinnan nousu - sähköenergian hintojen nousu - lämmitysenergian hinnan nousu</p>	6	4	24	<p>Talousarvioon myönnettyjä määrärahoja ei saa ylittää</p> <p>Kunnan käyttömenoja lisääviä investointeja tulee harkita tarkkaan.</p> <p>Investointimenojen rajaamisella pysäytetään velkaantuminen</p> <p>Talousarvion toteutumisen seuranta reaaliaikaisesti kuukausittain välttämätöntä kaikissa lautakunnissa, myös yhteistoimintalautakunnissa</p>	Kunnanhallitus Lautakunnat Viranhaltijat	Kunnanhallitus kunnanvaltuustolle Lautakunnat kunnanhallitukselle ja valtuustolle
Rahoitus (oma rahoitus, lainarahoitus ehtoineen, elinkaarimalli tms.)	<p>Lainamäärän nousu aiheuttaa korkomenojen kasvun ja lainojen raskas lyhennysohjelma lisää velanottoa, mikäli investointimenot kasvavat</p> <p>Venäjän ja Ukrainan sota ja muu geopoliittinen tilanne: - korkojen nousu</p>	6	4	24	<p>Investointikatto,</p> <p>Maksuvalmiuden ylläpito ennakkoivasti</p> <p>Toimivalta muuttaa lainasalkun rakennetta kunnossa</p> <p>Valtuusto määritellyt varainhallinnan ja sijoittamisen periaatteet</p>	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja ja hallinto- ja talousjohtaja	Tarvittaessa kuukausittain kunnanhallitukselle
Valtionavustusten yms. hakeminen	Riski syntyy, mikäli rahoitusta esim. hankkeisiin ei tehdä hankepäätöksen mukaisessa aikataulussa	6	1	6	Tarkistetaan valtionavustusperusteet ja kunnalle tu-	Kunnanhallitus	Kunnanvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä

					levan valtionosuuden määräytymisen oikeellisuus heti päätösten tulua Hankevastaavat hakevat avustukset ajoissa	Kunnanjohtaja ja hallinto- ja talousjohtaja Hankevastaavat	Tarkastuslautakunta, tilintarkastaja
Taloudelliset vastuut	Suhteellinen velkaantuneisuus korkea Lainamäärän nousu aiheuttaa korkomenojen kasvun ja lainojen raskas lyhennysohjelma lisää velanottoa, mikäli investointimenot kasvavat	6	1	6	Vuosikate positiivinen ja kattaa poisotot	Toimielimet Johtoryhmä	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Maksuvalmiusennusteet	Mikäli maksuvalmiutta ei seurata säännöllisesti seuraa kassakriisi	6	1	6	Maksuvalmiutta seurataan säännöllisesti ja reagoidaan tarvittaessa nopeasti kuntatodistusohjelman puitteissa Maksuliikennetilin limiitti käytössä Kassan riittävyys pidetään vähintään tasolla 10 päivää	Hallinto- ja talousjohtaja	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Lainanotto (hyväksytyt periaatteet)	Kunnossa, kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion käsittelyn yhteydessä Mikäli periaatteita ei ole hyväksytty, mahdollisuudet reagoida nopeasti vaarantuvat, toimivallan ylitys	6	1	6	Toimivalta määritellään selkeästi Valtuusto määritellyt varainhallinnan ja sijoittamisen periaatteet	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja	Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle

HANKINNAT							
Julkiset hankinnat (kilpailutus)	Riskit: -ei noudateta hankintalakia tai hyväksyttyä hankintaohjetta	6	1	6	Koulutus: eduhouselisenssit	Toimielimet Johtoryhmä	Toimielimet

	-ei noudateta julkisuuslakia hankintapäätöksiä tehtäessä, jolloin tarjoajien oikeusturva vaarantuu, valitusperuste syntyy ja hankintojen tekeminen viivästyy						
Pienhankinnat (omat hankintaohjeet)	Riski syntyy, jos ei noudateta hyväksyttyä hankintaohjetta	6	1	6	Pienhankintaohje hyväksytty kunnanvaltuustossa 12 / 2022 Koulutus ja ohjeiden noudattaminen hankintavaltauuden rajoissa	Viranhaltijat	Toimielimet
Hankintavaltauudet	- toimivallan ylitys	6	1	6	Määritellään talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa	Kunnanhallitus Viranhaltijat	Toimielimet
Hankintojen toteutumisen seuranta ja raportointi (ml. määrärahat)	- talousarviomäärärahojen ylitys - käyttötalouden hallinta vaikeutuu ja talouden tasapainottaminen vaarantuu	6	2	12	Talousarvion toteutumisen seurannan yhteydessä Viranhaltijapäätökset netissä ja käsitellään toimielimissä otto-oikeuden käytön käsittelyn yhteydessä	Toimielimet	Toimielimet

SOPIMUKSET JA PROJEKTIT							
Sopimusten hallinta (sopimuksen noudattaminen, voimassaolo, irtisanominen, optiovuodet)	Riski muodostuu, jos -sopimukset eivät ole ajan tasalla, -määräaikaisten sopimusten päättymistä ei seurata, -irtisanomisia ei tehdä sopimusehtojen mukaan -sopimusten ehtoja ei noudateta -sopimusten vanheneminen -sopimuksia ei arkistoida asianmukaisesti -sopimushallinnan ohjetta ei noudateta	6	1	6	Sopimukset tullaan siirtämään sähköiseen muotoon > yhteistyö ohjelman hankinnassa Järvinetin kuntien kanssa Sopimusten arkistointi ajantasaisesti sopimuskansioon > kunnossa Sopimushallinnan ohje tehty ja hyväksytty kunnanhallituksessa v. 2021	Viranhaltijat	Toimielimet Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
Projektit (käynnissä olevat ja suunnitellut): asettaminen, ohjeistus, talousarvio, toteutuminen, seuranta ja rahoituksen hakeminen	Riski muodostuu, jos -toimivaltaa ei ole määritelty -hankkeita ei seurata ja kirjataan erillään -hankerahoitus jää saamatta -talousarvion ylitykset	6	1	6	Jokainen kunnan oma hanke muodostaa oman kustannuspaikan kirjanpidossa > kunnossa Projekteihin osallistutaan määrärahojen puitteissa	Viranhaltijat	Toimielimet Tilinpäätöksen yhteydessä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle
TIEDONKULKU							
Tiedonkulku (johdolle, kuntalaisille, henkilöstölle, sidosryhmille)	Sähköpostilla, riskinä on, ettei sähköpostia lueta säännöllisesti, jolloin tieto ei kulje	6	1	6	Eri tietovälineiden käytön monipuolistaminen Henkilöstön aktiivisuus sähköpostin käyttöön	Viranhaltijat ja esimiehet	

OMAISUUS							
Kiinteistöjen kunnossapito, kuntoarviot, toimitilat, kulunvalvonta, vakuutukset, arvostus	Riski syntyy, jos -kunnossapitotoimenpiteitä ei tehdä suunnitellusti -peruskorjauskohteiden valvonta on puutteellinen -kulunvalvonta ei ole kunnossa -vakuutukset eivät ole ajan tasalla	6	2	12	Kiinteistöstrategia osana kuntastrategiaa Kiinteistön hoidon henkilöstön tehtävävät ja vastuualueet selkeytetty. Sähköinen kulunvalvonta on otettu käyttöön kunnan suurimmissa keskusten alueen kiinteistöissä. Vakuutukset tarkastetaan kerran vuodessa ja aina tarvittaessa tehdään tarvittavat muutokset.	Tekninen lautakunta ja tekninen toimi Viranhaltijat ja esimiehet	Kunnanvaltuusto
Koneet ja laitteet	Riski syntyy, jos -koneet ja laitteet eivät ole ajanmukaiset -koneiden ja laitteiden huoltoa ei tehdä säännöllisesti -käyttöohjeita ei noudateta ja koneiden käyttöön ei ole perehdytetty -työturvallisuutta ei ole varmistettu tai ohjeita ei noudateta	6	2	12	Uushankinnat tehdään suunnitelmallisesti. Perehdytyksestä ja työturvallisuudesta huolehditaan.	Toimielimet Viranhaltijat ja esimiehet	
Investointisuunnitelma; tarvekartoitukset, kustannusarviot, tulo-rahoituksen riittävyys, poistotaso	Riski syntyy, jos -investointisuunnitelma ylittää kunnan taloudellisen kantokyvyn >lainanoton lisäys >poistojen kasvu vaikuttaa käyttötuloutta ja tilikauden tulosta heikentävästi -peruskorjausten tarpeita ei kartoiteta suunnitelmallisesti	6	3	18	Hankkeita jaksotetaan pitemmälle aikavälille. Lainojen hoitosuunnitelma seurataan Apollo-ohjelman avulla ja pyritään rahoitussuun-	Kunnanhallitus lautakunnat ja tekninen toimi Viranhaltijat ja esimiehet	Kunnanvaltuusto Tekninen lautakunta

	-kiinteistöhuoltotoimenpiteitä ei tehdä suunnitelmallisesti				nitelmassa mahdollisimman tasaiseen lyhennysohjelmaan. Poistosuunnitelma tarkastettu ja hyväksytty kunnanvaltuustossa syksyllä 2020		
Omaisuuksien valvonta/inventoinnit	Riski syntyy, jos omaisuutta ei valvota - omaisuuden katoaminen - uushankinnan lisääntyminen ➤ kustannusten nousu	6	2	12	Kaikki kunnan irtain omaisuus merkitetään ja vastuunjako tarkistetaan	Hallinto- ja taloustoimisto Tekninen toimi Viranhaltijat ja esimiehet	Kunnanvaltuusto Kunnanhallitus Lautakunnat

TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON PROSESSIT							
Ostot	Riski syntyy, jos -hankintaohjeistus ei ole kunnossa -talousarvion täytäntöönpano-ohjeita ei noudateta -tilausten ja hankintojen toimeenpanoa ei ole ohjeistettu - talousarvion toteutumaa ei seurata > toimivallan ylitys > tarpeettomat hankinnat > talousarvion ylitys	6	2	12	Tilausten ja hankintojen toimeenpano-ohjeistus ajan tasaistetaan toimielimissä, talousarvion täytäntöönpano-ohjeet	Viranhaltijat Toimielimet	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Myynnit (ja perintä)	Riski syntyy, jos laskutusta ei tehdä ajan tasaisesti -talousarvion toteutuma ei ole reaaliaikainen -kassavalmius vaarantuu -käyttötalouden tulos heikkenee	6	1	6	Tehtävät on määriteltä ja vastuutettu Perintäasiat ulkoistettu Intrum Justitiaan, Järvinet hoitaa laskut perintään	Viranhaltijat	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Pysyvien vastaavien kirjanpito		6	1	6	Järvinet, prosessi kuvattu ja vastuut kuvattu sopimuksessa	Kunnanhallitus ja viranhaltijat	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

Kirjanpito ja tilinpäätös (ml. konsernitilinpäätös)	Kuntalaissa määrätty aikataulu Tilinpäätöksen laadinnan aikataulu toimielimille ja tytäryhtiöille ym. konserniin kuuluville - riski syntyy, jos aikataulua ei noudateta - tilinpäätös ei valmistu ajoissa - henkilöstöresurssi tilinpäätöksen laadintaan on ohut > riski syntyy poikkeavissa tilanteissa, poissolot	6	1	6	Tilinpäätöksen laadinnan aikataulu ohjeistettu Järvinet, prosessi kuvattu ja vastuut kuvattu sopimuksessa	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja ja Hallinto- ja talousjohtaja Hallinto- ja taloustoimisto	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Maksuliikenne	Riski syntyy, jos -laskujen hyväksymisprosessiin syntyy viivästyksiä > viivästyskorkokustannukset -kassavalmius ei ole kunnossa	6	1	6	Laskujen kierrätys tapahtuu sähköisesti, laskujen hyväksymisvaltuudet päätetään vuosittain ja varahenkilöt määriteltä. Järvinet, prosessi kuvattu ja vastuut kuvattu sopimuksessa	Viranhaltijat	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Kassanhallinta	Riski syntyy, jos -kassatilannetta ja maksuvalmiutta ei seurata -myyntilaskutus ei ole ajan tasalla -maksuliikenteen tapahtumia ei ennakoita ajan tasaisesti	6	1	6	Myyntilaskutus tehdään ohjeiden ja aikataulun mukaan, Kassatilannetta seurataan aktiivisesti Suuret maksuliikenteen tapahtumat on ennakoitu ja kalenteroitu	Hallinto- ja taloustoimisto Tekninen hallinto	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja
Palkanlaskenta ja palvelusuhdeasiat	Riski syntyy, jos - henkilöstöhallinnon ohjelmaan ei kirjata tapahtumia ajantasaisesti ➤ palkanmaksun viivästyminen tai virheellisyydet ja / tai oikaisu lisäantävät	6	1	6	Populus-ohjelmaan ja sähköisiin lomakkeisiin kirjataan tapahtumat ajantasaisesti	Esimiehet Hallinto- ja talousjohtaja	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

	- neuvontaa ja ohjeistusta ei ole saatavilla tai sen saamisessa on viivettä ➤ työ- ja virkaehtosopimusta sovelletaan epäjohdonmukaisesti ja / tai virheellisesti				Neuvonta ja ohjaus esimiehille tarvittaessa Ulkoistettu Järvinet, prosessi kuvattu ja vastuut kuvattu sopimuksessa		
Matkalaskut	Riski syntyy, jos -matkalaskuja ei tehdä KVTES:n ja muiden ohjeiden mukaan > kustannusten nousu > veroseuraamukset henkilöstölle ja työnantajalle	6	1	6	Koulutus ja ohjeistus henkilöstölle ja esimiehille tarvittaessa vuosittain Perehdytys Populuksen käyttöön	Viranhaltijat ja muut esimiehet	Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja

Riskin **vaikutuksen** arviointi asteikolla 1–6: Mitä suurempi vaikutus tavoitteisiin tai toimintoihin taikka taloudellisesti, sitä suurempi arvo annetaan.

Riskin **todennäköisyyden** arviointi asteikolla 1–6: Mitä suurempi toteutumisen todennäköisyys, sitä suurempi arvo annetaan.

Riskin **kokonaisarviointi** vaikutuksen ja todennäköisyyden perusteella (kerrotaan annetut luvut keskenään; skaala on siten 1–6): Mitä suurempi toteutumisen todennäköisyys ja vaikutus, sitä vakavampi ja merkityksellisempi riski on.

Esimerkki kokonaisarviosta: Lajitellaan saadun luvun perusteella riskit merkittävyyden perusteella ryhmiin

1–2: mitätön riski

3–4: pieni riski

5–8: kohtalainen riski

9–16: tuntuva riski

18–25: merkittävä riski

26–36: sietämätön riski

Merkittävyyden perusteella suurimmat riskit liittyvät geopoliittiseen tilanteeseen (ulkopuolinen riski) ja talouden tasapainoon ja rahoitukseen.